

Bir Yol Mühendisi

Rıfat Alpöge...

Elk. Elo.Müh. Ulaş Birgör
ulas.birgor@emo.org.tr

1920'ler 1930'lar Türkiye'sinde mühendislere o kadar gereksinim vardı ki, bir dönem Mühendis Okulu'nun kapısını ortaokul mezunlarına da açmışlardı, ama seçme yoklamalarında lise mezunlarıyla yarışmak koşuluyla... Vefa Lisesi'nde okuyan Rıfat bunu göze aldı, yoklamaya hazırlandı ve kazandı. Okuldayken üç arkadaşıyla Maraş'a gidip kentin haritasını çıkarma işini üstlenmişti. Kütahya'da Millet Mektebi'nde yeni yazıyı halka öğretmek için canla başla çalışan Müberra Hanım ile evlendi 1930'da.

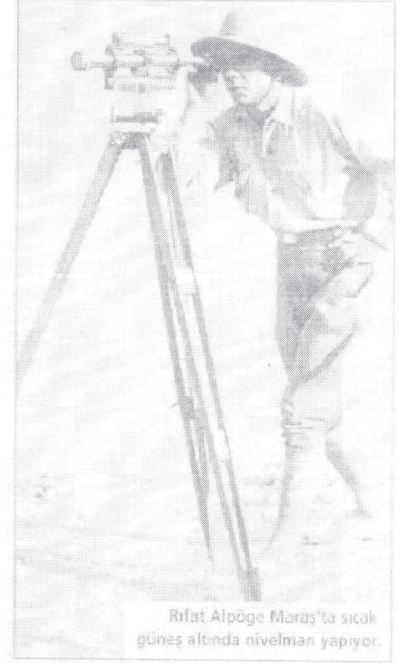
1931'de Yüksek Mühendis Mektebi'nden mezun oldu ve 22 yaşında kentin gördüğü ikinci mühendis olarak Kars'ta göreve başladı. O yıllarda Türkiye'de bir mühendisten her şeyi yapması bekleniyordu. Mühendisler Cumhuriyet Türkiye'sini inşa edecek, mucizeler yaratacak insanlardı. Kars'ta ilk işi kente su getirme projesi oldu. Oysa O, yol bölümünden mezun olmuştu, su getirmeyi okuyup geçmişlerdi. Kendi olanaklarıyla teknik konularda kitap ve yazı çevirileri yapacak kadar Fransızca öğrenen Alpöge, su getirme projesini kitapların yardımıyla gerçekleştirdi ve Borluk suyu Kars'a ulaştı.

Kars o yıllarda genç çiftin unutamadığı mutlu anılarla dolu, canlı, sosyal yaşantısı olan hareketli bir kentti. Sadece resmi bayramlarda değil, her fırsatta balolar düzenlenirdi. Kentin ileri gelenleri kendi konaklarını açarlardı bunun için.

Ailece piknikler, kışın kızak gezileri yapılırdı.

Rıfat Alpöge yoğun çalışmaları içerisinde Ardahan-Artvin sınır yolunu üç bin kişilik amele ordusu ile tamamlamayı başardı. Aras'ın üzerine Sovyetler ile ortak yapım olan bir bent inşa edildi. Bu çalışmaların görüşmeleri için gittiği Erivan'da Ermenistan Cumhurbaşkanı'nın yanında, Kamelyalı Kadın Operasını bile dinleme olanağı bulacaktı. Bugün İğdir ovasını sulayan tesisler iki ülkenin teknik adamlarının o zamanki ortak çalışmalarının sonucudur. Dönemin Bayındırlık Bakanı Ali Çetinkaya bu çalışkan genç mühendisi Afyon Bayındırlık Müdürü olarak atamıştı. Henüz 28 yaşında olan Alpöge için Afyon demek; belediye binası, kız enstitüsü, postane, lise ve 100 yataklı hastane demektir. II. Dünya savaşı sırasında Ankara'da Şoseler Md. Yardımcısı olarak masa başı işi yapsa da, o dönemde azınlıkların askerde bayındırlık birlikleri adı altında çalıştırıldığı zaman, onlarla birlikte yine sahada yapacaktı Ankara Gençlik Parkı'nı... Daha sonra Alpöge'nin çalışmalarını İstanbul'da İnönü Stadı'nın yapımı, Topkapı Sarayı ve Haseki Hastanesi'nin yenilemesi işleri izledi.

O yılların sayılı mühendislerinden biri olan Vecdi Diker'in; "Rıfat, dostum, karayollarını kuruyoruz, senin de bizimle birlikte olmanı istiyoruz" çağrısıyla karayollarında yapım şefi olarak göreve başladı, 1948'de... Bugün Pendik-Adapazarı-Eskişehir,



Rıfat Alpöge Maraş'ta sıcak güneş altında nivelman yapıyor.

Yalova-Bursa, Topkapı-Edirne yollarını kullanıyorsak bunda Rıfat Alpöge'nin büyük katkısı olduğunu anımsamamız gerekir. Meriç üzerinde Türkiye'den Yunanistan'a uzanan köprüdeki emeğini de unutmadan... 1960'da 'Milli Birlik Komitesi'nin yoğun ısrarı üzerine Bayındırlık Bakanlığı Müfettişi oldu. "Ben bu göreve kendimi adarım ama yolsuzluk şebekesi arkamdan çocuklarımı yaşatmaz" diyerek o dönemde devlet eliyle birilerini zengin etme yönteminin nasıl uygulandığını özetliyordu adeta. Bu yolsuzlukların üzerine gitmesi ve arkası kuvvetli yüklenici takımının etkileri sonucu müfettişlikten alındı ve danışman yapıldı. Alpöge'ye göre bu gurur kırıcıydı ve 1971'de emekliye ayrıldı.

1999 yılında 90 yaşındaki mühendis için oğlu Atilla Alpöge'nin söyledikleriyle bitirelim; "ülkenin doğu sınırından batısına kadar uzanan bir meslek çizgisi olmuştu. Aras'ta, Meriç'te komşu ülkelerin teknik adamlarıyla işbirliği yapmıştı. Bu akarsuların üstüne kurulan yapılar; şehirleri, ülkeleri birbirine bağlayan yollar kalıcı bir barışın da akmasına niye katkıda bulunmadı diye hep düşünüyor Rıfat Alpöge ..."